

Kosten-risico-fiche opties

Dienstverlening: execution only

Als cliënt dient u deze ex ante informatiefiche te lezen vooraleer enig order te plaatsen in dit type van financieel instrument. Dierickx Leys Private Bank gaat ervan uit dat u na het lezen van deze fiche minstens een basiskennis heeft over de aard, de risico-kenmerken en de kostenstructuur ervan. Dit wil zeggen dat u weet hoe dit type instrument werkt en wat de vermoedelijke resultaten ervan zijn. Het betreft het risico-rendementsprofiel, de liquiditeit en de structurele opbouw van het instrument en het impact van de kosten en taksen op het rendement. Voor meer informatie kan u steeds contact opnemen met onze trading afdeling op het nummer 03/241 09 99. Raadpleeg ook steeds voor elke transactie [de essentiële beleggersinformatie \(KID\)](#) over opties op www.dierickxleys.be in de rubriek 'cliënteninformatie'.

Waarschuwing: opties zijn complexe producten die mogelijk moeilijk te begrijpen zijn. Zij worden geklasseerd in de hoogste risico-categorie. Raadpleeg bij enige twijfel over de geschiktheid van dit product uw relatie-beheerder. Deze kan u wanneer u nog geen of weinig ervaring heeft met dit product, stapsgewijs laten kennis maken via gesimuleerde transacties.

I. Impact van de kosten en taksen op een long-positie in een optie

Scenario en veronderstellingen

Aan de hand van onderhavig scenario wordt een overzicht gegeven van de kosten bij aankoop en verkoop van een belegging in dit instrument en de kosten en taksen die het tussentijds aanhouden van dit instrument met zich meebrengt. Het betreft een overzicht van alle kosten en taksen die verbonden zijn aan het instrument zelf en aan de dienstverlening er rond en van de impact hiervan op het rendement van deze belegging.

De kosten en taksen die op het moment van uitgave van deze fiche in voege zijn binnen onze bank worden in onderhavig scenario verondersteld een indicator te zijn voor de toekomstige kosten en taksen. Kosten en taksen kunnen in de toekomst echter wijzigen. Een stijging of daling ervan kan respectievelijk een negatieve of positieve impact hebben op het potentiële rendement.

Een overzicht van de geldende tarieven evenals een overzicht van de geldende dekkingsvereisten vindt u op www.dierickxleys.be in de rubriek cliënteninformatie.

Op transacties in opties worden geen taksen geheven. Wanneer een optie uitgeoefend wordt en in aandelen wordt omgezet zijn deze aandelen uiteraard wel aan taksen onderhevig. Raadpleeg de betreffende kostenfiche. De meeste taksen hangen af van de individuele omstandigheden van de belegger. Voor meer informatie kan u terecht op onze fiscaal-juridische dienst.

Veronderstel dat een belegger investeert op 2 januari van het jaar 1 voor een waarde van 5000 euro, exclusief kosten, in opties die noteren op Euronext. Het betreft een Open Buy van 50 calls aandeel X met uitoefenprijs 20€ aan een premie van 1€. Na 6 maanden verkoopt hij deze post. Stel dat in scenario 1 de onderliggende waarde in die periode gestegen zou zijn naar € 22 dan krijgt hij een premie van € 2.

Let op: historische rendementen bieden geen garantie voor toekomstige rendementen. Het werkelijke rendement van een optiebelegging dat binnen zes maanden behaald zal worden, kan hoger of lager liggen dan dat wat in het verleden werd behaald, afhankelijk van de koersevolutie de onderliggende waarde. Bij gekochte opties kan de inbreng geheel of gedeeltelijk verloren gaan en is het rendement in die gevallen negatief. Bij geschreven opties kan het verlies zelfs groter zijn dan de inbreng (zie punt II).

Overzicht van kosten en taksen

1) Op het moment van aankoop (opening buy)

Categorieën van kosten en taksen	Percentage	Bedrag
Gelinkt aan het product Makelaarsloon* 5€ per contract	5%	250€
Gelinkt aan de dienstverlening	0	0
Totaal	5%	250€

(*) 6€ bij aantal contracten < 50, andere kosten voor andere beurzen: zie tariefoverzicht

2) Gedurende de looptijd van de belegging

Categorieën van kosten en taken	Percentage	Bedrag
Gelinkt aan het product	0	0
Gelinkt aan de dienstverlening	0	0
Totaal	0	0

3) Op het moment van verkoop (closing sell)

Categorieën van kosten en taken	Percentage	Bedrag
Gelinkt aan het product Makelaarsloon*: 5 € per contract		250 €
Gelinkt aan de dienstverlening		
Totaal		250 €

(*) 2,25€ bij premie<0,09€, 6€ bij aantal contracten<50, andere kosten voor andere beurzen: zie tariefoverzicht

Impact van kosten en taken op het potentiële rendement

Gezien op de vervaldag aandeel X gestegen was naar €22, krijgen we volgende situatie:

	Koers op begindatum	Koers op vervaldag	Absoluut rendement	Rendement excl kosten in %
Aandeel X	€20	€22	+€2	+10%
Call X	€ 1	€ 2	+€1	+100%

Door de kleine inleg is het relatieve rendement van een optie hoger dan dat van een traditioneel aandeel. Dit noemt men het hefboomeffect van een optie. Iedere prijschommeling van de onderliggende waarde veroorzaakt in principe een verhoudingsgewijs hogere prijsverandering van de optierechtprijs; Let op, bij een negatieve evolutie kan deze hefboomwerking de inbreng geheel of gedeeltelijk verloren laten gaan en bij geschreven opties kan het verlies zelfs hoger zijn dan de inbreng (zie verder).

In de onderstaande tabel wordt de impact weergegeven van de hogervermelde kosten en taken op het rendement van deze fictieve belegging. In de linkertabel wordt het scenario weergegeven waarbij het rendement onderhevig is aan de kosten en taken volgens het hogergenoemde scenario en in de rechertabel wordt het rendement weergegeven in een scenario waarbij geen kosten en taken zouden worden afgehouden.

Looptijd	Rendement na kosten en lasten	Evolutie belegging na kosten en lasten	Rendement vóór kosten en lasten	Evolutie belegging vóór kosten en lasten
0m	€0	€4750	€0	€5000
6m	€4500	€9500	€5000	€10000

Hogervermelde scenario's werden naar best vermogen toegepast op basis van de historisch meest voorkomende of gemiddelde kenmerken van de transacties en portefeuilles van de niet-professionele cliënten bij onze bank. Op vraag kan een specifieke inschatting worden gemaakt op basis van elke concrete situatie.

Versie 1-6-2018

Antwerpen | Mortsel | Gent | Kortrijk

II Kenmerken en risico's opties

Omschrijving

Opties zijn afgeleide producten, zogenaamde derivaten. Derivaten zijn financiële instrumenten waarvan de waarde evolueert in functie van de evolutie van een zogenaamde 'onderliggende' waarde. Deze onderliggende waarde kan de prijs van een aandeel zijn, een beursindex, een rentevoet, een munt, de prijs van een grondstof of zelfs een ander derivaat. Opties op aandelen en indexen zijn het meest gangbaar.

Als koper of houder van een optie verwerft u een recht waarvan u tijdens een bepaalde periode gebruik kunt maken. Wanneer u gebruik maakt van uw recht en de onderliggende waarden aankoopt of verkoopt, dan oefent u de optie uit.

Als houder heeft u de optie gekocht van een tegenpartij: de verkoper of schrijver. De schrijver verleent de houder van de optie een recht en verbindt zich er dus toe om te verhandelen wanneer de houder hierom vraagt. De schrijver heeft dus een verplichting.

Opties kunnen gebruikt worden als een middel voor risicobeheersing door andere beleggingen af te dekken of als stand alone belegging. Alvorens met opties te starten, raadpleeg steeds de informatiedocumenten en KID's uitgegeven door de markten waarop deze opties worden verhandeld. Deze kunnen geraadpleegd worden op de website van deze beurzen, op onze website (voor Euronext) of aangevraagd aan onze loketten.

Soorten en kenmerken

De call-optie: een call-optie verleent aan de houder het recht om gedurende de looptijd van de optie bv. een aandelenpakket aan te kopen aan een vooropgestelde prijs. De schrijver is dan weer verplicht om de aandelen te verkopen tegen die vastgestelde prijs. Met een call-optie legt de houder van de optie voor een bepaalde periode in de toekomst (de looptijd) de maximale aankoopprijs van een aandeel vast.

De put optie: een put optie verleent aan de houder het recht om gedurende de looptijd van de optie een aandelenpakket tegen een vaste prijs te verkopen. Wanneer de houder van zijn recht gebruik maakt, verkoopt hij de aandelen aan de schrijver van de optie. De schrijver is dan verplicht om de aandelen aan te kopen tegen de vastgestelde prijs. Met een put optie legt de houder van de optie de minimale verkoopprijs vast.

Er zijn twee types van opties, de Amerikaanse en de Europese optie. Bij een optie van het Amerikaanse type kan er op elk moment uitgeoefend worden. Opties van het Europese type zijn enkel op vervaldag uitoefenbaar, maar ze kunnen eveneens te allen tijde verhandeld worden op de beurzen. Bijgevolg zullen opties van het Amerikaanse type altijd duurder zijn dan opties van het Europese type. Aandelenopties zijn meestal van het Amerikaanse type, terwijl indexopties meestal van het Europese type zijn.

Kenmerken van een optie

Contractgrootte: aandelenopties hebben betrekking op een bepaald aantal aandelen van hetzelfde bedrijf. Dit aantal noemt men de contractgrootte en ligt vast vanaf het begin van de looptijd (meestal 100 per 'contract').

Looptijd: U kan uw recht als houder van een optie slechts uitoefenen tijdens de looptijd van de optie. Als de looptijd vervallen is, dan kan u de optie ook niet meer uitoefenen.

Tijdens de looptijd bestaat ook de mogelijkheid om de optie zelf terug door te verkopen of terug te kopen bij geschreven posities. Dit kan als u bijvoorbeeld winst wilt nemen. Bij uitgifte kan de looptijd variëren tussen 1 week en verschillende maanden of eerder uitzonderlijk enkele jaren.

Uitoefenprijs: De prijs waartegen u de onderliggende waarde kan verhandelen, is de uitoefenprijs. Deze ligt van in het begin van het contract vast en kan niet meer veranderen tijdens de looptijd van de optie.

De optiepremie: Optiepremie = Intrinsieke waarde + Verwachtingswaarde

De *intrinsieke waarde* van een optie is het verschil tussen de uitoefenprijs en de koers van het aandeel.

Intrinsieke waarde call = Koers – Uitoefenprijs

Intrinsieke waarde put = Uitoefenprijs – Koers

De *verwachtingswaarde* van een optie is het verschil tussen de optiepremie en de intrinsieke waarde. De verwachtingswaarde is afhankelijk van verschillende factoren zoals rente, dividend, volatiliteit, looptijd, ... De volatiliteit is een maatstaf voor de mate waarin een onderliggende waarde schommelt;

Margin: Tijdens de looptijd van een optie moet de schrijver ofwel een passende hoeveelheid van het onderliggende actief als waarborg of 'margin' geven, ofwel andere waarborgen bieden. De margin wordt bepaald door de Bank volgens haar 'dekkingsvereisten'. De markten eisen een minimum margin voor genoteerde opties. Indien de door de schrijver gevormde margin ontoereikend blijkt, heeft de Bank het recht om bijkomende waarborgen te vragen, soms op zeer korte termijn;

Performance: de houder van een call-optie hoopt dat de prijs van een onderliggende waarde tijdens de looptijd van de optie stijgt, hetgeen een verhoging van de waarde van zijn optierecht ten gevolge heeft. De houder van een put optie daarentegen maakt dan weer winst wanneer de prijs van een onderliggende waarde daalt. De schrijver van een call-optie rekent op een daling van de onderliggende waarde, terwijl de schrijver van een put winst maakt wanneer de onderliggende waarde stijgt;

Opties in the money, out of the money, at the money: Een aankoopoptie (call) is in the money wanneer de marktwaarde van het onderliggende actief hoger is dan de uitoefenprijs. Een call is out of the money wanneer de actuele marktwaarde van het onderliggende actief lager is dan de uitoefenprijs. Een verkoopoptie (put) is in the money wanneer de marktwaarde van het onderliggende actief lager is dan de uitoefenprijs. Een put is out of the money wanneer de actuele marktwaarde van het onderliggende actief hoger is dan de uitoefenprijs. Wanneer de marktwaarde en de uitoefenprijs identiek zijn, is de optie at the money;

Optiewaarde: de prijs van een optie hangt af van haar intrinsieke waarde en hogergenoemde factoren, en meer in het bijzonder van de resterende looptijd en de volatiliteit van het onderliggende actief. De time value geeft de waarschijnlijkheid aan dat een optie in the money staat. Deze waarde is dan ook belangrijker bij optiecontracten met een lange looptijd die betrekking hebben op een zeer volatiel onderliggend actief.

Voordelen

Tijdens de looptijd van een optie krijgt de houder van de optie het recht toegewezen om bepaalde tegoeden te kopen of te verkopen. De kans op winst is meer uitgesproken als gevolg van het hefboomeffect dat verbonden is aan het gebruik van een onderliggend actief. Een houder kan een put optie aanwenden om zich te verzekeren tegen een koersdaling van de onderliggende waarde. Voor de schrijver is een dergelijke transactie voornamelijk interessant om het rendement van een bestaande positie te verbeteren.

Risico's

Koersrisico: Opties worden op de beurs (of buiten de beurs om) verhandeld en zijn onderworpen aan de wet van vraag en aanbod. Bij het vaststellen van de optiekoers is het belangrijk te weten of er een voldoende liquide markt voor de optie in kwestie bestaat, en hoe de echte of verwachte koers van de onderliggende waarde zich zal ontwikkelen. Een call-optie verliest in waarde wanneer de koers van de onderliggende waarde daalt, terwijl het tegendeel waar is voor een put optie. De koers van een optie wordt niet alleen door de koersschommelingen van de onderliggende waarde bepaald, maar eveneens door een reeks andere factoren zoals bijvoorbeeld de looptijd van de optie of de frequentie en de intensiteit van de koersschommelingen van de onderliggende waarde (volatiliteit). Zelfs wanneer de koers van de onderliggende waarde dezelfde blijft, bestaat dus het risico dat de waarde van de optie vermindert of verloren gaat.

Risico's die aan het hefboomeffect verbonden zijn: door het hefboomeffect reageert een optie in principe verhoudingsgewijs sterker op koersschommelingen van de onderliggende waarde, wat dus hogere kansen op winst biedt tijdens de looptijd, maar eveneens hogere risico's op verlies inhoudt. Het aan de koop van een optie verbonden risico neemt toe met de grootte van het hefboomeffect van de optie.

Aankoop van een optie: Na de aankoop van een optie heeft de belegger de keuze om zijn positie tot op de vervaldag te handhaven of om een transactie in tegengestelde zin uit te voeren. Wanneer het om opties van het Amerikaanse type gaat, kan hij de optie ook uitoefenen vóór de vervaldag. Het uitoefenen van een optie kan bestaan in de contante betaling van het verschil, of in de aankoop of levering van de onderliggende waarde. De aankoop van een optie is een in hoge mate volatiele belegging en de waarschijnlijkheid dat de optie zonder enige waarde afloopt, is zeer hoog. In dat geval verliest de belegger het volledige bedrag dat hij voor de betaling van de initiële premie heeft aangewend plus de kosten.

Schrijven van een optie: De ongedekte verkoop van een nieuwe optie-positie brengt in het algemeen een hoger risico met zich mee dan de aankoop ervan. Zelfs wanneer er een vaste prijs voor de optie is verkregen, is het verlies dat voor de verkoper van de optie kan ontstaan, potentieel onbeperkt in het geval van calls en groot in het geval van puts. Wanneer de marktprijs van de onderliggende waarde op een ongunstige manier schommelt, is de verkoper van de optie verplicht om de waarborg margin aan te vullen teneinde zijn positie te handhaven.

Wanneer de verkochte optie van het Amerikaanse type is, kan de verkoper te allen tijde worden verplicht om de transactie contant te betalen of om de onderliggende waarde te kopen of te leveren. Het risico waaraan de schrijver is blootgesteld, kan worden verminderd door het innemen van een positie in de onderliggende waarde (effecten, index of andere) die overeenkomt met diegene die aan de verkochte optie verbonden is.

Aankoop van het onderliggende actief bij schrijven vanuit een ongedekte positie

Wie vanuit een ongedekte positie een call-optie verkoopt, is bij het sluiten van de overeenkomst niet in het bezit van het onderliggende actief (verkoop vanuit een ongedekte positie).

In het geval van opties met fysieke levering komt het risico op verlies voor de belegger overeen met het verschil tussen de uitoefenprijs waartegen het onderliggende actief zal worden geleverd in geval van uitoefening van het optierecht, en de prijs die hij zal moeten betalen om dit onderliggend actief in te kopen. In geval van opties met verrekening, komt het risico op verlies voor de belegger overeen met het verschil tussen de uitoefenprijs en de marktwaarde van het onderliggende actief.

Aangezien de marktwaarde van het onderliggende actief een stuk hoger kan liggen dan de uitoefenprijs op het ogenblik van de uitoefening van de call-optie, kan het risico op verlies voor de schrijver van de optie niet op voorhand worden bepaald en is dit – althans in theorie- onbegrensd.

Dit risico is hoger in het geval van de zogenaamde 'Amerikaanse' opties die op eender welk ogenblik kunnen worden uitgeoefend en dus op een ongunstig moment voor de schrijver van de optie; Een bijkomend risico voor de schrijver is dat hij het vereiste onderliggende actief op het ogenblik van de uitoefening van de optie niet kan aankopen, of dat hij het slechts onder zeer ongunstige voorwaarden kan aankopen (met name qua kosten), rekening houdend met de toestand op de markten.

Er mag niet worden vergeten dat het verlies in een dergelijke context ook groter kan zijn dan het bedrag van de margin die door de belegger werd gevormd.

Bijzondere risico's verbonden aan gecombineerde verrichtingen

Hiermee wordt verwezen naar het sluiten van twee of meer optiecontracten met betrekking tot eenzelfde onderliggend actief, die van elkaar verschillen door het soort optierecht of de kenmerken van de optie.

Er zijn tal van combinaties mogelijk. De risico's die aan elke combinatie verbonden zijn, kunnen dan ook niet in dit document worden beschreven. De belegger dient zich te informeren omtrent de risico's die eigen zijn aan elke voorgenomen combinatie. We merken evenwel op dat bij elke gecombineerde verrichting de verwijdering van één of meer opties in een welbepaalde fase tot belangrijke wijzigingen kan leiden in de risicopositie van de belegger.